

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 18K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten kint
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

A székely-kérdéshez.

— A Magyar Földhitelintézet székelyföldi akciója. —

Székely-Udvarhely, márcz. 1.

A székely-kérdés ma már országos ügynek mondható. Alig mulik el nap, hogy ne olvasnánk messze kiható *tervezetekről*. A tervezet azonban még nem elég arra, hogy a székely nép s különösen az oly nagyon eladósodott kisbirtokosok boldoguljanak.

Mig országszerte *tervezetnek* s különb-nél-különb *módozatokat* ajánlgatnak, addig a Székelyföld anyavármegyéjében derekasan megindult és folytatva van a székely birtokosok magas kamatu és legnagyobb részben idegen pénzüzeteknél levő adósságaiknak konvertálása. Ez pedig — tudvalevőleg — a székely-kérdés egyik legégetőbb szükségletét képezte.

Azok a panaszok, a melyek a székely nép gazdasági hanyatlásáról és eladósodása miatt az utóbbi év folyamán mind sűrűben felhangzottak, felköltötték a Magyar Földhitelintézet érdeklődését is Kishalmágyi Hollaky Arthur, Udvarhelyvármegye főispánjának memorandumából a Földhitelintézet meggyőződött arról, hogy a székely nép hanyatlásának, elszegényedésének — egye-

bek mellett — egyik legfőbb oka az, hogy a székely kisgazdák és kisbirtokosok eddigelé nem juthattak olcsó hitelhez és a különböző takarékpénztárak által nyújtott drága kölcsönpénznek 10—12 százalékos kamatait a székely kisgazda meg nem bírja. Ehez járult vármegyénkben még a székely egyleti első takarékpénztár bukása, mely a már amugy is elsanyargatott székely kisgazdát a kölcsönök felmondása és behajtása révén pusztulással fenyegette.

Az itt vázolt állapotok hatása alatt a Magyar Földhitelintézet még a múlt év végén elhatározta, hogy törlesztéses kölcsöneivel hozzájárul a nyomasztó helyzetből való kibontakozáshoz és pedig annál inkább, mert tudva van, hogy a hazai pénzüzetek között a legolcsóbb kölcsönöket a Magyar Földhitelintézet nyújthatja. F. év január 10 én leküldötte megbizottait Székely-Udvarhelyre s a vármegye irányadó embereiből a főispán által összehívott értekezlet után működésüket azonnal, még január hó elején megkezdették és azóta állandóan folytatják.

Eddig több, mint 500 székely kisgazda folyamodott 1 millió koronát meghaladó kölcsönért. A kiküldöttek az eddig megejtett helyszini becslések alapján, mintegy 150,000 korona kölcsön megszavazását

javasolták s ezt a tekintélyes összeget az intézet a f. évi február hó folyamán már meg is szavazta. A kötelezmények aláírása, telekkönyvi bekebelezése éppen most van folyamatban, úgy, hogy a folyamodók első sorozata már néhány nap mulva felszabadul terhes kölcsöne alól és megkapja az intézet járadékszerű olcsó kölcsönét.

A Magyar Földhitelintézet a székely törlesztéses kölcsönöket *nem árfolyam szerint*, hanem *névszerűen teljes készpénz összegében fizeti ki*. A kölcsön után az adós 5 százalékos évi járadékot fizet, félévi utólagos részletekben, a melylyel a kölcsönt ötven év alatt teljesen letörleszti. Az 5 százalékos évi járadékból 4 százalékos a kamat, 0.64 százalékos a törlesztés, 0.06 százalékos a tartalékalaphoz való járulék és 0.30 százalékos egy alap képzésére fordítatik, melyből visszatérítetik az az összeg, melyet az intézet a mindenkori árfolyam különbözetre előlegez.

A kölcsön vagy annak legalább 200 korona része bármikor, minden felmondás és kárpótlás (storno) nélkül visszafizethető.

A helyszini becsléseket, a telekkönyvi bekebelezéseket és a kölcsönügyben szükséges összes teendőket a kiküldöttek *teljesen díjtalanul végzik*; úgy, hogy a folyamodókat csak a szabályszerű bélyegkiadások terhelik.

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Márczius.

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Te hoztad el sóvárgó lelkünknek
Szárnyán a legszebb ünnepet,
Midőn a nép a szolgaság között
Békóba verve, könyezett . . .
S bilincsein senyvedt a gondolat,
Nem volt szabad se szó, se tett.
Hazánkban bujdosók valánk. Csupán
Önkény szabott törvényeket.

Hiába folyt tehát egy ezredév
Küzdelmeln a hősi vér?
Oh, nem. Hiába nem küzdött karunk:
Tebenned Márczius a bér!
Napodnak fénye messze, messze szállt,
Vak éjbe szórta sugarát,
A szent szabadság üdve áradott,
Ujjá teremtve a hazát.

És im, kezét fogott az ur, paraszt,
Munkálni, tenni, mint lehet,
Hogy annyi vész, vihar után nagygyá
Tehesse ezt a nemzetet.
Oh, Márczius, légy áldva általunk.
A mig a sirhant eltakar
Mindig sóvárgó lelkünk vágya lész
S egy drága eskünk: „Csak magyar!”
Fülei Sz. Lajos.

Emlékezzünk régiékről . . .*

Közlő: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

Bis dat, qui cito dat.

Rég multaknak szomorú emlékeit juttatja eszembe a datki és oltbogáti éhínség. Földünket, hazánkat nem egyszer támadta meg az ilyen csapás, mert voltak éhínségek nemcsak egy-két falura terjedők, hanem egész megyékre, vidékekre, sőt az egész országra kihatók is. A rettenetes tájárulások után következik a szenvedések hosszú sorozata. Hányszor, de hányszor tagadta meg szolgálatát a verrel áztatott föld, hogy a kik vérrel szereztek meg, kiknek ősei életüket áldozták érte és megtartásáért — azoknak utódai éhen veszzenek. Mig az 1221—22-iki tatárjárás alatt az egész ország, addig a későbbi török-tatár és német harczok alatt egész vidékek dobattak oda a legszörnyűbb csapásnak. Mintha minden ellenünk esküdt volna.

Nem csoda! A két kulacsos politikának mindig szomorú eredménye szokott lenni. A sokat szenvedett hazában II. Rudolf király, mig egyfelől a székelyeket felszólítja engedelmességre és hűségre bírja, addig másfelől felbiztatja Mihály vajdát az ellene való feltámadásra, kit megtesz tanácsosának és Erdély helytartójának, s ki rendkívüli kegyadományokat tett a székelyeknek, mi

* Udvarhelyvármegye története. Székely oklevéltár. Egykoru feljegyzések.

által magához csábitgatván, a későbbi harczok alatt egymást gyilkolja; pusztítja a székelyt, mert egyrésze megmaradt Rudolf hűségén s mig egyfelől a török követelte adóját, másfelől égette, pusztította a német s hozzájárulván még ehhez a természet mostohaasága, nem csoda, ha bekövetkezett a kannibáli állapot, hogy 1603-ban olyan éhínség dühöngött, hogy némely helyeken a holttesteket is kiásták és megették.

Hasonló, vagy talán ennél is borzasztóbb volt azon állapot, mely 1717-től következett szegény hazánkra.

A Rákóczy-féle szabadságharcz leveretése után 1717. nyarán kezdtek az árva hazába visszajönni az Oláhországba menekültek, kik magukkal hozták a rettenetes pestist, melyet legelőször a Fogaras földi Récsén vettek észre. Hiába volt minden óvintézkedés, terjedt a kór tovább és tovább, szedvén irtózatosan áldozatait.

Csapásra csapás következett. Jött a rettenetes szárazság, mely 1717. pünköstjétől 1718. szeptemberéig tartott és oly rettenetes vala, hogy ezen idő alatt egy csepp eső sem esett, nem csoda hát, hogy az elvetett mag nem kelt ki, tavak, patakok kiszáradtak. A mezőségről kénytelen volt ember, állat elmenekülni. Ha termett is néhol valami, az oly silány volt, mint Aranyoszáken, hogy 7—8 kalangya alig adott egy véka buzát. 1717-ben a mi termett Háromszéken csupa üszög volt, 1718-ban pedig Csikban a mi ki ke-

Az intézet szabályai keretében akként tette lehetővé a kisebb gazdáknak a kölcsönhöz jutást, hogy megengedi legfőlegb őt folyamodónak csoportosulását egy 2000 koronás kölcsön fölvételére egyenkint legalább 400 koronával

Ezt az akcióját az intézet újabb kiterjesztette és jelentkezéseket az összes székely vármegyék területéről elfogad.

Ezek a föltételek azt mutatják, hogy a Magyar Földhitelintézet rendeltetéséhez hiven, minden anyagi haszon kizárásával, magasabb nemzeti szempontok által vezéreltetve vállalkozott a székely nép támogatására és hazafias elhatározását meg is valósította.

Nekünk, udvarhelyvármegyének, nem áll érdekünkben, hogy sem egyik, sem más pénzügyintézet mellett, avagy ellen állást foglaljunk — székely testvéreink rovására. Azonban azt igenis hazafias kötelességünknek ismerjük, hogy székely kisbirtokosaink figyelmét a Magyar Földhitelintézet kölcsöneire, mint hazánkban a legolcsóbbra és legelőnyösebbre irányítsuk. Ezt annál is inkább tehetjük, mert legjobb meggyőződésünk szerint *csakis a Magyar Földhitelintézet képes a székelyföldi jelenlegi földhitel igényeket teljesen megfelelőleg kielégíteni.*

Lehetetlennek tartjuk, hogy székelyföldi intéző köreink szintén ne ismernék a Magyar Földhitelintézet felsorolt és egyetlen más intézet részéről sem nyújtható előnyeit. S épen azért igen csodálkozunk, hogy a helyben kínálkozó alkalmat már eddig is megragadni elmulasztották akkor, midőn székely népünk talpa alatt megindult a föld s majdnem cigánykaraván módjára vándorol a határvédő kisbirtokos őrsereg.

Félre a kicsinyes klikk-érdekekkel! A föld értéket képvisel. Szabadítsuk föl a székely birtokosokat, állítsuk talpra és segítsük üde, friss levegőhöz, mert a mostani légáramlat fulasztó — a székely nyelvén szólva — valóságos „döglesztő“.

Székelyföldi intéző és irányadó férfainkat kérve-kérjük, ne tekintsék esetlegesen azt, hogy az első lépést nem ők tették eb-

ben az irányban, hanem a *csélt*, mely — ismételjük — hazafias, nemes, emberbaráti és a mely egyedül megfelelő székelyföldi viszonyainknak.

Elvégre is a Magyar Földhitelintézet csak földbirtokra ad kölcsönt. Mig pl. a Magyar Jelzálog-Hitelbank — mely közelebbről Sepszi Szent-Györgyre szintén megbizottait kiküldi — bérházakra is hitelt nyújt alapszabályai értelmében.

Miután pedig a Magyar Földhitelintézet jelentékenyen előnyösebb — székely kisbirtokosaink részére, mert olcsóbb földhitelt nyújthat: a józan gondolkodás világosan azt mutatja, hogy osszuk meg a szerepkört a két intézet között. A Magyar Jelzálog-Hitelbank segítsen a székelyföldi városok legnagyobb részben szintén nyomott viszonyok között élő háztulajdonosain és mi vegyük igénybe bérházakra nyújtandó igen előnyös kölcsöneit, melyeket 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos kamattal, kezelési és tőketörlesztési hányaddal mellett ad.

Ezt megfontolandónak tartjuk és következetesnek, mivel a Magyar Földhitelintézet működési körét amugy is kiterjesztette az összes székelyföldi vármegyékre. Már pedig semmivel sem volna megindokolható, hogy a székely népünkre előnyösebb helyett — sanyaru viszonyaink mellett — a nem sokkal ugyan, de mégis drágább pénzt vegyük igénybe s a már működésében levő Magyar Földhitelintézetnek mintegy konkurrencziát csináljunk, holott — ismételjük — a Földhitelintézet nem magán-, hanem tisztán hazafias közérdeket óhajtott szolgálni akkor, midőn megbizottait a Székelyföld természetes központjára kiküldötte — székely népünk segítségére, éppen a legválságosabb pillanatban.

Aztán sem a Jelzálog-Hitelbanknak, sem pedig székely népünknek nem tenénk jó szolgálatot, ha — megtudván a kisbirtokosok, hogy a Földhitelintézet kölcsönei előnyösebbek — néhány hónap múlva újabb kölcsön-miveletekkel terhelnők, illetve a Jelzálog-Hitelbank kölcsönei konvertálás alá kerülnének; a mint az vármegyénkben megtörtént. A Jelzálog-Hitelbank

míg a pestis miatt zár alá nem tétetett. Ekkor még borzasztóbb lett az állapot ugyannyira, hogy »Háromszéken Osdolán a holttestek evése (XVIII. század!) is előfordult, midőn már a dögöltt kutya husából is kifogytak.«

Micsoda rettenetes állapot? És ilyen viszonyok közt is akadnak magukat embernek nevező hiénák, kik képesek voltak egy köből gabonaért 20 frt értéket (mi borzasztó pénz akkor) elvenni vagy a szegény nyomorultat örökös jobbágságra vetni.

Éhinség van Datkon, Oltbogáton, bár nem oly sötét a láthatár, mint akkor. Nyissátok ki erszényeiteket, kiknek Isten adott s ne hagyjátok elveszni a szegény népet. Ti pedig becsületes polgárok fogadjátok szívesen az adományt, ne hallgassatok hiénáitokra, mert hogy vannak, jól tudom. Ne idegenkedjete a segélytől, hiszen sohse lehet tudni, ha ma rajtatok holnap vajjon nincsen-e rajtunk?

Sokat szenvedtél édes magyar hazám, ha voltak is bűneid, de annyi csapás ért, hogy csakugyan:

»Még bűnhődte már e nép
A multat s jövődöt.«

igy sem végez kisebb értékű segítséget, sőt ezek után most már valóban hazafias missziót teljesítene a megjelölt téren.

Egyelőre ennyit szükségesnek tartottunk az intéző-körök szíves figyelmébe ajánlani.

A megyei pénztárak államosítása. A hivatalos lap közli a vármegyék pénztári és számvetőségi teendőinek ellátásáról szóló, immár szentesített törvényezikket, melynek hivatalos nevezete: az 1902. évi III. törvényezik. Az új törvény 19 könnyen áttekinthető szakaszban szabja meg az új rendet, melynek életbeleptetésével a számvitel egyszerűsítését és az ellenőrzés fokozását kívánták elérni a törvény kodifikálói.

Világnapló.

— Febr. 27-én.

Tovább foly a költségvetés általános tárgyalása feletti országgyűlési vita, melynek során az elnevezési és szász nepparti képviselők között éles szóharca fejlődött ki. A magyar papírok szándékolt konverziója miatt Pichier Győző Lukács László pénzügyminiszter ellen is támadást intézett, mely támadást a miniszter, adott felvilágosításával, ügyesen visszaverte. — A pozsonyi társaság egy érdekes alakja halt el e hó 22-én Pozsonyban özv. szlavnicai Sándor Lajosné szül. mednei Mednyanszky Berta asszony személyében. Az elhalt 79 éves matrona Grassalkovich herceg jószágigazgatójának Mednyanszky Janos előkelő földbirtokosnak volt leánya, kivel Petőfi Sándor 1845-ben ismerkedett meg Gödöllőn. A nagyműveltségű leány iránt Petőfi szenvedélyes szerelemre lobbant, kinek kezét nemsokára meg is kérte, de reményeége az apa büszkeségén hajótörést szenvedett. Hozzá intézte Petőfi a »Szerelem gyöngyei« cím alatt 1845-ben megjelent költeményeit, mely verskötetet a Petőfi-társaság megőrzésére bizta az elhalt urnó. — A képviselőház tisztviselői lelkes ünneplésben részesítették Csávossy Béla képviselőt és a képviselőház háznagyát az alkalomból, hogy 10 esztendeje viseli a háznagyi méltóságot. Az ünnepeltet Dessewffy Arisztid háznagyi titkár üdvözölte a tisztikar nevében. Este a jubilans tiszteletére Apponyi Albert gróf házelnök ebédet adott a Nemzeti Kaszinóban. — Rajner kir. herceg születésnapján, mint tudva van a magyar kormány is tisztelgett. Egyik könyvnyomatos ez alkalomból azt ujságotta, hogy a magyar kormányt legutolsónak bocsátották a hercegi pár elé. Ezt a hirt a Bud. Tud. meczáfolja azzal a kijelentéssel, hogy a magyar minisztereket megjelenésük után a többi tisztelgőket megelőzőleg, azonnal ő fenségeik elé bocsátották, kiket a herceg és neje kitüntető szíveséggel fogadtak.

*

A sötét Afrika egyik érdemes kutatója halt el e hó 21-én Bécsben. Holub Emil ez a neves Afrika utazó, a ki 1873-tól 1887-ig öt utat tett Afrikában. Holub Emil 1847-ben született s így a halál 55 éves korában érte utól. Becses gyűjteményeinek legnagyobb része a bécsi udvari muzeumba kerültek. — A spanyol munkás forradalom lecsendesüléséről jön a hír. Weyler hadügyminiszter a kortezben egy barcelonai táviratot olvasott fel, mely szerint ott a legtöbb műhelyben dolgoznak s hogy öt városban a nyugalom helyre állott. Csak Szevillában voltak csődületek, melyeket azonban szétverték. — Kruitzinger bur parancsnok angol fogságba esett. Az elfogott bur vezér angol hadbírótság elé fog állíttatni. Mint általában hiszik Kruitzinger halálra fogják ítélni. — Párisban nagy ünnepekkel ülik meg Hugó Viktor születésének 100 éves fordulóját. Ezen ünnepeken Prága városa is képviseltetni fogja magát, melynek nevében Srbd. dr. prágai polgármester Párisba érkezett. A csehek célja egy kis politikai tüntetés a francziák

is a rettenetes szárazság miatt kiperzselődött. Mi lehetett volna más ennek a következménye, mint ama rettenetes éhség, hogy a szegénység »fát, szalmát, rügyet, makkot, dögöt rág vala« s ennek pedig természetes folyománya — a pestisnek még rettenetesebb dühöngése volt.

Végső kétségbe esesbe ejtette ezen borzasztó állapot a népet, hogy étlenség miatt megdögöltt marhák husát, ló és macska húst ettek. »Látván pedig, hogy ugy is életét nem táplálja, oly nagy desperatio környékezte meg, hogy sokan közülök magok felakasztásáról gondoskodtak, jobbnak állítván megölni magokat, hogysen szemük láttára feleségek és gyermekek éhen halljanak, míg magok is ugyancsak azont várván utoljára.«

Csik — Háromszék sem kerülhették el e rettenetes állapotot. Hiszen 1719. jan. 24-én az országgyűlési követnek adott utasításban olvashatjuk, hogy oly iszonyu éhség volt ott, hogy a nép »laboda maggal, galagonyával, vadrózsa gyümölcsessel, vadalmával, nádgyökérrel, bükffa rügygyel, törökbuza csuszával, megpergeit boeskor bórnek ételivel stb. toldják földják életüket.«

Még talán legkevésbé érintette ezen rettenetes állapot Udvarhelymegyét, pedig mint fennebb láttuk ott is borzasztó volt, mert innen még ugy a hogy élelmezte magát a többi megye, addig a

szláv szimpatiájára való számítással. — A czár legutóbbi franciaország látogatása alkalmával több francia veterán-katonát kitüntetett. Ezen kitüntetés viszonzásául a veteránok Miklós czárnak, egy aranyozott ezüstből készült diszes vésszel ellátott diszkardot fognak ajándékozni.

A nők helyzete társadalmunkban.

(Kivonat Gönczi Lajos szabad Lyceumi felolvasásából)

Nehéz dolog mai nap a leányt férjhez adni, ha szegény alig is lehet. Megszoktuk a fényűzést, az élvezetvágyat, a kényelemszeretetet. Ezért rettennek vissza a leányok a férjhez menéstől; ezért adnak kosarat a szerény sorsot ígérő kérőnek. Akkor képzelik boldognak az életet, ha azt nem küzdelemmel, munkával kell eltölteniök, hanem fényben és kényelemben gondtalanul lehet átélniök. Nem akarják kitenni magukat a jó barátok szánakozó megjegyzésének: „rosszul ment férjhez!” Hogy a fiatal asszony mosson, vasaljon, főzzön, varrjon a maga és családja részére: az nyomoruság, mit a szerető szülők sem engedhetnek meg. Így aztán gyakran soká, gyakran hiába várják leányaik a jó partiet, mert a házassalandók nagy többsége inkább szerény, mint fényes megélhetést ígérhet. Elvünk az, hogy — ha jól nem mehetnek — egyáltalán ne menjenek férjhez leányaink. Ott vannak a nekik való életpályák, melyeken jövőjüket inkább biztosíthatják, mintha nem gazdag kérőjüket elfogadták volna. Ha postához, távirdához mennek, vagy tanítónők lesznek, akkor járhatnak elég szép és nem maguk varta ruhában, télen mehetnek a színházba, bálba, nyáron fürdőre s így mégis kijut részük a fényből és élvezetből. Ez a felfogás helytelen, mert elvonjuk a nőt a családi tűzhelytől, melyen kívül nő boldogságot, megelégedést nem találhat. De hát keserű tapasztalatok bizonyítják, hogy leányaink jövője más módon biztosítva nem lehet, mert a férfiak között is a kényelemszeretet, a könnyű, gondtalan élet után való vágyakozás, a fényűzés és élvezetvágy csak úgy meg van, mint a nőknél s e miatt a férfiak sem sietnek magukra venni a házasság nem könnyű igáját.

Igazi társadalmi csapás a sok boldogtalan családi élet. A milyen a családi élet, olyan a társadalom. Ha az tiszta és boldog, akkor a társadalom is egészséges, becsületes. A boldogtalan családi életnek sokszor lehet okozója a fényűző, nagyravágyó, dologtalan és nem eléggé művelt nő, a ki kötelességét, mint feleség, mint férje házának gondozója, mint anya nem ismeri s ennél fogva nem képes boldog otthonra teremteni férje és családja számára. Mert a férfinak otthonra van szüksége, hol a lázas, elkeseredett, szenvedélyes küzdelmek után lelke lecsendesüljön, teste kipihenjen; olyan otthona, melynek tisztasága, édes, szent melege teledtesse vele a keserűséget, az undort, a kétségbeesést, melylyel lelke künn a világban megtelt. Ezt pedig csupán a hivatását és hitvesi kötelességét ismerő s azt betölteni is tudónő teremtheti meg. Baj, ha a nő férje gondolkodását, törekvéseit nem érti s ennek munkáját csak annyira képes méltányolni, mennyit a konyhára hoz. Így aztán a jólét és kényelem helyett drága pénzen szerzett, heves családi jelenetek árán kiereszkolt barátságatlan pompát, műveltség látszatát keltő rendetlenséget, vagy szűkkeblű, bántó pedanteriát talál a férfi házában s az asszonynak csak egy szava van férje számára: pénzt. Így aztán a férfi künn a világban jobban találja magát, mint az édes otthonban, mely a helyett, hogy a szenvedélyek zavaros árját lecsendesítene lelkében, még a salakot is felkavarja. S a magára hagyott apát, férjet, férfit nélkülöző család s az otthon nem lelő férfi anyagilag és erkölcsileg súlyed alább és alább, olyan nőket kell nevelnünk, kik az otthon megtudják kedvelni férjükkel, családjukkal s nem csak jó ebédet főznek, de megértik férjük munkáját, gondolkodását s gyermekeik nevelésére van idejük és türelmök.

(Vége következik).

Egyházi élet.

Szent Antal estély. A helybeli róm. kath. főgymnasium tornacsarnokában márczius 2-án, vasárnap este fél 8 órakor Soó Gáspárné, Daróczy Erzsé és Szabó Teréz szent Antal estélyt rendeznek. Műsor: 1. Ének szent Antalhoz; 2. XIII. Leo Ő szentsége pápaságának 25 éves jubileuma alkalmából előadást tartanak Kopácsy Miczi, Florián Margit, Wilhelmb Margit, Fekete Etel, Sándor Juliska, Balássy Juliska, Benedek Irén, Ferenczy Margit, Bagó Mariska, Amberboy Aranka, Szotyori Amália, Szabó Margit, Nyíró Veronika, Szőke Irén. 3. Zongorán játszik Hollaky Arthur főispán. 4. A csüggedőhöz, szavalja Gaibel Szeverin. 5. Herbslied, Mendelssohn, Demény Ferenczné zongora kísérete mellett éneklék dr Gölner Béláné és Voith Gerő, törv. bírő. 6. Felolvasást tart Gáspár István főgymn. tanár. 7. Az ezüst fátyol legendája, melodráma, Várad Antalól, zongora és harmonium kíséret mellett előadja Korb Jolán. 8. Ave Mária, szerzette és zongora kíséret mellett éneklék Mihálovits Béláné. 9. Szaval Kalocsay Alán székesfehérvári cisterciata tanár. 10. Szivem egyetlen reménye, éneklék a róm. kath. dalárda. 11. Pán halála, Reviczky Gyulától, szavalja Diemár Kálmán főgymn. tanuló. 12. Ének: „Hol szent Péter sirba téve“.

Külömfélék.

— **Majláth püspök** a tegnapelőtt délutáni vonattal székhelyéről városunkba érkezett a helybeli róm. kath. főgymnasiumi ifjuság nagybőjti lelki gyakorlatain való részvétel czéljából Estefélé Varga Sándor finöveldei igazgató, szentségi ülnök kíséretében látogatást tett főispánunknál. Tegnap reggel a főgymn. disztermében e czélből felállított oltárnál misét mondott és azután Kászony Alajos nagyszabonyi káplánnal gyóntatott. Ma (vasárnap) ugyancsak a főgymnasium termében misével kapcsolatosan az ifjuságot áldoztatja és délután visszautazik székhelyére, hogy az ott holnap szintén megtartandó pápai jubileumi ünnepélyen résztvegyen.

— **Uj bányahivatali főnök.** A napokban veszi át hivatalát Parajdon — nagybacsoni Benedek Kálmán, az ottani m. kir. sóbányahivatalnak közelebbről kinevezett főnöke. Az új főnök — ha jól tudjuk vármegyénk szülötte — s új állásában utódja néhai atyja és apósának. Az utóbbi 10 év alatt a hunyadvármegyei Nagyhágyon működött, mint bányamérnök és bányaiskolai tanár; általános figyelmet és elismerést kelte kiváló tehetsége és szaktudásával. Képzettsége, széleskörű ismeretei, valamint előkelő modora, talán a jelenleginél tekintélyesebb állásra s tágabb munkakör betöltésére is kvalifikálják. Ő azonban haza vágyott, hogy székely véreinek javára munkálhasson. Tulajdonába jött* s mi ő benne a vármegyei társadalom egy tette vágyó, rokonszenves, tekintélyes tagját, alantosságain igazságos, józanéletű főnökét s a székelyföldi bányászatanak pedig, a mily tehetséges, ép oly jeles képzettségű munkását örömmel üdvözöljük.

— **Eljegyzés.** A sok csapás után végre öröm is költözött Stratzinger Emil kir. tanácsos, tor-dai kir. pénzügyigazgató családjába. Folyó évi február 22-én tartották egyetlen leányuk Terecsike eljegyzését Szigethy József szigorló orvossal Budapesten.

— **Pápai ünnepély.** A következő meghívást vettük: D. A. J. KR. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnasium 1902. márczius hó 3-án d. e. 11 órakor a plebánia templomban tartott háláadó isteni tisztelet után XIII. Leo Ő szentsége pápai koronázása 25-ik évfordulója alkalmából az intézet disztermében ünnepélyt rendez, melyre t. czimedet tisztelettel meghívja az igazgatóság. Az ünnepély alkalmával Péter-fillérekét köszönettel fogadjuk. Műsor. 1. Megnyitó beszéd, tartja Soó Gáspár

igazgató. 2. Mozart A.: „Érző lelkünk . . .“, előadja az ifj. ének- és zenekar. 3. „Dicsértessék az Ur Jézus!“ Irtá Endrődi Sándor. Szavalja Tóth István II. oszt. tanuló. 4. „Ima a hazáért“. Zenéje Mehul „József és testvérei“ dalművéből, 8 szólamu kettős kar. 5. „Alkalmi beszéd“. Tartja Szlávik Ferenc tanár. 6. „Jubilaeumra“. Szavalja Jánosy Béla VII. oszt. tanuló. 7. Mendelsohn F. Bartholdy: „Dal szavak nélkül“. Előadja az ifjusági zenekar. 8. Felolvasás egy tanulónak pályanyertes munkájából. 9. „Ave Maria“ Dal: Pozorszky Ágostontól; férfikarra alkalmazta G. S.

— **A szabad Lyceumi előadások** ma (vasárnap) nem 5—7-ig, hanem — tekintettel az estéli órákban tartandó Szt-Antal estélyre — kivételesen, d. u. 3 órától 5-ig, még pedig az ev. ref. koll. tornatermében fognak megtartatni. Felolvasnak: Lázár Ádám gróf „A székely-kérdésről“ és Pál Ernő dr „A bünkisérletről“. A jövő vasárnapon — a rendes helyen és időben — Soó Rezső dr ügyvéd és Nosz Gusztáv kir. főreáliskolai tanár lesznek a felolvasók.

— **A szerdai fillérestélyt** Daróczy Ilonka és Ninuska rendezik. A műsor igen változatos és élvezetesnek ígérkezik. Lázár gróf felolvas, özv. Szabó Farkasné és Oreszkovits Jenő dialogot adnak elő, Lányi Imre szaval s két előkép lesz, a melyben részt vesznek: Csizsér Gizike, Félegyház: Mariska, Gotthárd Juliska, Korb Jolánka, Madarás: Bea és Zágoni Gizike. Ajánljuk a közönség ismert meleg érdeklődésébe és pártfogásába ezt a szezonban utolsó előtti estélyt.

— **Halálozások.** Robonyi Adolfné szentgericezi Jakab Rákhel életének 41-ik, boldog házassága 10-ik évében f. évi február 24-én este 10 órakor rövid szenvedés után elhalt Kobát-Demeterfalván. Temetése 26-án az unitárius egyház szertartása szerint történt nagy részvét mellett. Halálát Robonyi Adolf férjén kívül Adolf, Ferencz, Pirokska, Mariska, Elemér és Andor, gyermekei; Czirmai Lajosné, Jakab Zsuzsa, testvére s több közeli és távoli rokon gyászolja. — Özv. Bartalis Sándorné, Simén Ágnes, egy általános tiszteletben állott tisztos koru nő, szintén február 24-én d. u. 5 órakor életének 69-ik, özvegy. 42-ik évében, hosszas szenvedés után megszűnt élni Parajdon. Hült tetemeit 26-án az unitárius egyház szertartása szerint tartott ima után Kis-Kadácsba szállították és ott a családi sírkertbe helyezték örök nyugalomra. Bartalis Ilona férj. Vitális Elekné, mint leánya; Vitális Elek, veje; Sükey Erzsike, nevelt leánya; Veress Sándorné, Simén Emília és férje, mint testvére; Veress Gábor dr, Veress Árpád és Veress Béla, mint unokaöccsesei gyászolják halálát.

— **Nőgyesületünk színelőadása** — a mai Szent-Antal estélyre való tekintettel — tegnap este volt a főreáliskola tornatermében igen szép erkölcsi és anyagi sikerrel. Az előadás lefolyásáról jövő számunkban hozunk tudósítást.

— **Dr Lukácsffy István ügyvéd,** a vagyombukott székelyegyleti első takarékpénztár tömeggondnoka a „Székely-Udvarhely“ mult számának „Közönség köréből“ cz. rovatában megjelent közleményre a következő választ küldötte be szerkesztőségünkhöz: Becses lapja 8. számában s. t. aláírással egy nyilttéri cikkecske jelent meg, melyben cikkíró ügyvédi, illetve tömeggondnoki ténykedésemet kritika tárgyává tevén, egy pár, állítólag általam okozott jogsérelmet sorol fel. cikkíró urnak, ugyszintén mindenkinek, kik a közügy iránti érdekből ez irányu működésemet figyelemmel kísérik, azt válaszolom, hogy ügyvédi, illetve tömeggondnoki jogaim és kötelességeim gyakorlása által okozott jogsérelmek orvoslása nem a hírlapok nyilttéri rovatába, hanem a helyi kir. törvényszék, illetve a marosvásárhelyi ügyvédi kamara katáskörébe tartozik. Felkérem tehát mindazokat, kik úgy a multban, valamint a jövőben eljárásom által jogaikban sértve érzik magukat, forduljanak a nevezett hatóságokhoz, mert a

közönség a szóban forgó ügyeket nem ismervén, ítéletet ugyan hozhat, de igazságot nem szolgálhat. Ezután, nem a magam mentésére, hanem a nagyközönség iránti figyelemből, a nyiltéri cikkek egyes pontjaira reflektálok. A csődtömeg adóssainak felhívása kötelességem. E felhívásból tudják meg az adósok, hogy az intézet csődbejutott, annak tömeggondnoka én vagyok, kötelezvénye vagy váltója kezeim közt van s azt a lejáratú napon teljes összegben kifizetni kell. Jogos és igazságos tehát, hogy akkor, midőn az adós érdekét szolgálom, ezt ő és ne a betevő fizesse meg. A felhívások a kezeim között levő váltók és kötelezvények alapján lettek kibocsátva s így teljes lehetetlen, hogy oly egyének, kiknek váltói visszszámítolva vannak, felhívást kaptak volna; annál kevésbé, mert az ily adósokkal a csődtömeg jogviszonyban nem áll; azok az érdekelt pénzintézetekkel közvetlenül érintkeznek. Az „Erdélyi Bank“ a vagyonbukott pénztár igazgatóságától 49000 korona értékű váltó tulfedezetet kapott volt; a mit én visszaköveteltem s 1901. december 26-án vissza is kaptam. Ezen váltók adóssai előzőleg nevezett bank által, a visszaadás napján pedig általam is fel lettek hívva a fizetésre. Ez feltétlenül szükséges is volt, mert ha adósok a fizetést az „Erdélyi Banknál“ teljesítették volna, a Kolozsvárra küldött összegnek kezeimhez való jutásáig kénytelen lettem volna a csődtömeg jogainak fenntartása végett a kezeim között levő váltót megőváltatni. Ezeknél fordult és fordulhatott elő, hogy a váltóadósok két helyről kaptak fizetési felhívást. Azon sérelemre, hogy a kifizetett váltókat nem küldöm vissza, azt jegyzem meg, hogy a ki ajánlasi díjat nem küld, váltóját postán nem küldhetem vissza, de a díj beküldése ellenében szívesen visszaküldöm; személyes jelentkezésre pedig készséggel kiadom. Dr Lukácsfy István ügyvéd, a vagyonbukott „székelyegyleti első takarékpénztár“ tömeggondnoka.

— **Egy székely község pusztulása.** Siklód, udvarhelyvármegyei község tizenhét székely gazdája minden ingó vagyonát elvesztette. Mult szombaton (febr. 22-én) az iszonyú szélviharban tűz támadt s az rövid pár óra alatt összes épületeiket elhamvasztotta. A kár 25—30,000 koronára tehető s ebből elenyésző csekélység térül meg, mivel az épületeknek igen kis része volt biztosítva. Parajdról Kuti örmester másnap reggel jelent meg, mivel a távolság miatt későre jutott tudomásukra a veszély. Hanem ott voltak idejében az etédi csendőrök Simon örmesterrel élükön s valóban derekasan viselték magukat az oltás és vagyonmentés körül. Az etédi és küsmödi tűzoltóság is kivette részét — előbbi Szöcs Mózés alparancsnok, utóbbi Bereczki István, ifj. Máthé László és Barkóczy József főbíró vezetése alatt. Hogy a tűz tovább nem terjedt, az előbbieken kívül nagy részben Simon Lőrincz és Veres tanítók, valamint Orbán lelkész érdeme. A tűz Gáspár József telkén a lakóháza melletti szénából ütött ki, a honnan Gáspár szénát vitt. Az öreg dohányzó ember s így nem lehetetlen, hogy pipatüzből eredt a nagy veszély, mivel szándékos gyújtogatásról szó sem lehet. A nyomozást megindították.

— **Vörheny** (petecs, skarlát) miatt több falusi és városi kisebb-nagyobb iskola van bezárva. Több helyen az új évben még nem is tanítottak. Ez felette nagy baj. Nem lehet eléggé ajánlani a Derzsi „Élet könyvé“-t, melynek erre vonatkozó utasítása biztosra megmenti a veszélyben forgó életet s utját vágja a sok haznál levő 3—5 heti kórházi keserves állapotnak, iskolazárásnak, magán házak zár alá helyezésének nem csak a vörheny, hanem himlő, toroklob, tifusz, s más veszélyes járványok uralma idején is — mindjárt a rosszul lét kezdetén alkalmazva. Az „Élet könyve“ kapható 2 K a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában.

— **Elvi határozatok borhamisítási ügyben.** A belügyminiszter a bortörvény végrehajtása körül

a következő két elvi jelentőségű határozatot mondotta ki: A ki asztali bor elnevezés alatt olasz bort hoz forgalomba, kihágást nem követ el. Ha borhamisítási kihágási ügyben a följelentés jóhiszeműleg történik, a panaszos fölmentése esetén a vege vizsgálati költségek a földmívelésügyi tárca terhére esnek.

— **Szent-Ábrahám község közönsége** e hó 8-án (szombaton) a község ház nagytermében az ujjonnan épült község ház berendezési költségeinek fedezésére dalestélylyel egybekötött kosaras táncvigalmat rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépési díj: személyenkint 40 fillér. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetéseket köszönettel hirlapilag nyugtáznak. Műsor: 1. Kossuth dala (4 solam). Irtá: Gaál F. Éneklő a férfi kar. 2. Kossuth szobránál. Pósatól. Szavalja: László József. 3. Az ifjú rózsza (3 solam). Éneklő a női kar. 4. Férjhez menjek. Monolog. Eleőadja: László Juliánna. 5. Népdalok (3 solam). Éneklő a vegyes-kar. 6. Komikus szerelmi vallomás. Cselekszi: Hegedűs Ferencz. 7. Tréfás egyveleg. Éneklő a férfi-kar. Táncz.

— **Kisasszony szolgáló** című közelebbi közleményünk írójának neve után tudakozódik egy jó nevű szini írónk, mert e parabolát (példázat) alapeszméjénél, céljánál s a szereplő személyek társadalmi helyzeténél fogva alkalmasnak találja arra, hogy abból hatásos színművet írjon valaki. Mi a velünk szemben kikötött titoktartás mellett az íróhoz utasítottuk készséggel. Csupa szerelmi kalandok helyett készséggel közölnénk e feléket főleg falusi pennás papjaink és tanítóink elevenen és igazán színező tollából, kiknek szemei előtt váltakoztak a társadalmi közép és alsóbb osztályok, életének a városiaktól egészen eltérő jelenetei. E mesterkéletlen előáll eszméi új világok közepette élnek. Vegyék észre s kössék csokorba most az irodalom laposodásnak indulása idejébe, nem képzeltől, hanem az élet különféle színeiben. Ezeknek lesz valódi gyógyító ereje a szépségen kívül a társadalmi nagy bajokra nézve. Szószékre s egyuttal más formában színpadra valók az ilyen virágok.

— **Diphtheritis.** Ifj. Kassay Albert és neje Kassay Vilma, Károly nevű 6-ik éves kis fiát 5 napi kinos szenvedés után febr. 24-én a roucsoló toroklob, ez a gyermekgyilkoló betegség kiragadta a szülői ölelő karok közül. A piczike halottat még az nap d. u. 4 órakor — szigorú felügyelet mellett — az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezték.

— **A polgári önképző** holnapi (hétfői), utolsó előtti fillérestélyét Jakabos Kata, Ráduly Irma és Barkóczy Dénes rendezik. Pálmay József (!) felolvas, Jakabos Kata czimbalmon játszik, Gáspár Boldizsár monologot ad elő, a 13 éves Könyv Jancsika kvintett kísérettel előadja: Bihari kesergőjét, Az Ocskay szerenádöt és „A két fülemülé“-t s végül lesz „Valami, a mi a mult számból kimaradt“.

— **Csodaszámba megy** azon rendkívül jó hatás, melyet a csuz- és köszvényes bántalmakban szenvedők érnek el a híres Zoltán-féle kenőcs használatával. Oly betegek, kik már 15—20 év óta szenvednek és fürdöket s különféle szereket eredménytelenül használtak, e szer néhányzori használata által meggyógyultak. Üvege 2 K, Zoltán B. gyógyszerárában Budapesten. Főraktár Székely-Udvarhelyen: Solymossy János és nagy-solymosi Koncz Armin gyógyszerárában.

— **Felülfizettek** az 1902. febr. hó 22-én rendezett ev. ref. kollegiumi ifjusági táncestélyen a következők: Bagossy Béla 1 K, Becsek Aladár 4 K, Bereczki A. (Zágon) 2 K, dr. Blazek (Szász-Keresztur) 4 K, Buda Gyula 2 K, Czippott István 1 K, Demeter Ákos 1 K, Dézsy Károly 1 K, Ehrenreich S. 2 K, Fejes Áron 2 K, Félegyházi Antal 5 K. Gánea János 30 f, Gönczi Lajos 6 K, Hann Károly 3 K, Ilyés Miklós ezredes 20 K,

dr. Imreh Domokos 8 K, Jánki Antal (Nagy-Várad) 2 K, Jánó Béla (Szászváros) 3 K, Kállai Ferencz (Óczfalva) 1 K, özv. Kis Ferenczné 2 K, Kovács Dániel 1 K, Lovass Aladár 2 K, dr. Mezei Ödön 8 K, dr. Mezei Ödön 2 K, özv. Miklóssy Károlyné 4 K, Miskolczy László 3 K, Morascher Hugó 2 K, Nagy Elemér 2 K, dr. Nagy Samu 5 K, özv. Pálffy Ferenczné 2 K, dr. Ráczkői Samuel 2 K, Ravasz Árpád 10 K, Sándor Mózés 4 K, Sebesi Ákos (Segesvár) 10 K, Solymossy János 5 K, Szabó András 2 K, Ssabó Árpád 4 K, özv. Szylvester Dénesné 4 K, dr. Szöllösy Ödön 2 K, Szöllösy Samu 5 K, Varga Dezső 3 K. Összes felülfizetés: 134 K. 30 fillér. Tiszta jövedelem (a kirándulási alap javára) 225 K. A szíves felülfizetésekért ez uton is hálás köszönetet mond a rendező bizottság.

* **A közeledő husvétii ünnepek** alkalmából Sterba Ödön helybeli kereskedőnek mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink érdeklődő figyelmét.

Csarnok.

A hóvirághoz.

Üdvözlünk kikelet
Első prófétája,
Pirkadó hajnala,
Fehér pitymalása . . .

A te bölcsöd fagy volt
Hideg vadonta hely,
Fehér kelyhed a nap
Hóból csókolta fel . . .

Jeges kebled felett
Mig vihar terhe dul,
Árva virág reád
Szeretetünk borul . . .

Kertész Albert.

Miért nincs télen sertésvész ?

— A „Székely-Udvarhely“ számára —
Irtá: Perl Jenő, járási m. kir. állatorvos.
II.

Már előzőleg érintettem, hogy a bacillusok szaporodását, a nagyobb fokú hőmérséklet elősegíti. A téli csekélyebb számu megbetegedésnek kedvez tehát a hőmérséklet alászállása, de nem képes ám a ragályt ez sem teljesen megsemmisíteni, a mire tanuság az, hogy szórványosan egyes udvarokban fel-fel üti magát. Jóllehet sokkal nagyobb téli időben is ezen fertőzött udvarok száma, mint a mennyi köztudomásra jön, mert az eltitkolás megnehezíti a tényállás biztos tudását. Annyi azonban bizonyos, hogy ha terjed télen a betegség, mindig a fertőzött udvarral szomszédos udvarok fertőzöttek.

Megnehezíti még télen a fertőzést, a sertéseknek pajtán tartása; tehát az egymással való érintkezés kizárása, a mit világosan igazol a mult évben, a makkos csordákban uralgott és sok áldozatot szedett járvány. Jó tiszta havasi legelők voltak az állatok, már a levegő is le volt hűlve, de mivel a számtalan helyről összeterelt csordákba minden esetre került fertőzött állat és a közvetlen egymással érintkező állatok közt a fertőzés módja elősegítettén, megtizedelte a makkoló csordát. Azon makkos csordák azonban, melyekbe idegen sertéseket be nem fogadtak, tehát csupán egy község sertései voltak és pedig olyan községé, melyben az előző évben vész nem uralkodott, ezen csordák annyira mentesek voltak a betegségtől, hogy még egyetlen elhullás vagy megbetegedés sem merült fel. Mindnyájan igen jól tudjuk, ha valamely községben kiütött a betegség, az a következő években ott megismétlődik. Ilyen községekől összeszedett nyájban tehát elkerülhetetlen a járvány kiütése.

Hogyan védekezzünk a járvány ellen, okulás céljából elmondom az alábbiakban:

Az álla
tása a leg
Nyáron át
jussanak az
el senki álla
nek szükség
fokban neve
és emberbar
sét azonna
a szomszéd
donos eltit
ne türje, h
jen, hogy a
jelentse fel
igazolva, h
szabta óvin
a fertőtlení
a ragály te
kisebb ves
ellenörzik e
dést vagy
következik
csupán a
Nem szaba
vány minde
tól és nem
melyeket
a minden
vásárolja.

Mah
Lelkemb
deledek, n
községi fa
faiskolák
letben fog
ott láttam
gyümölcsf

Az
és körtefé
mölcsösök
semmi k
szilvas
gyümölcs
fordítanak
csekély j
nek s eg
járás nél
mölcsöt t
azért is
az orrun
Né
szilvater
melyekbe
nem ást
annyira
hatolhat.
nyesik f
még fiat
No
szilva se
fel lehet
Lá
a szép
Haza vi
vágott)
Az első
gyengén
atyafi m
a fa s
„sinde-
No
meg ne
árnyéko
Pedig n
növény
megkés

Az állatok tisztán és tiszta helyen való tartása a legtöbb betegségtől védi meg állatainkat. Nyáron át gondunk legyen arra, hogy gyakran jussanak az állatok friss, tiszta vízhez. Ne mulassza el senki állatainak sót adni, mert erre a szervezetnek szüksége van, de meg az étvágyat is nagy fokban neveli. Mindenki tartsa kötelességének saját és emberbarátai érdekében sertésének megbetegedését azonnal bejelenteni. Ezt igen jól ellenőrizhetik a szomszédok a maguk érdekében. Ha a tulajdonos eltilkolná sertése betegségét, a szomszéd ne tartsa, hogy a más bajáért majd ő is szenvedjen, hogy az ő állatai is megbetegedjenek, hanem jelentse fel. A napfénynél világosabban van begazolva, hogy a betegség kiütésekor a törvény szabta óvintézkedések és pedig a beteg elkülönítése, a fertőtlenítés bizonyult leghatásosabb módszernek a ragály terjedésének megállítására. Ez pedig legkisebb veszteséggel úgy vihető ki, ha a lakosok ellenőrzik egymást és mindjárt az első megbetegedést vagy elhullást bejelentik. Így aztán nem következik be a lakosok réme, a községi zárlat; csupán a fertőzött udvar lesz zár alá helyezve. Nem szabad tehát bevárni, míg a községbe a járvány mindenfelé elterjedt. Óvakodni kell a kuruzslóktól és nem szabad felülni ama pénzparlárának, melyeket azáltal okoz a lakosság magának, hogy a mindenfelé hirdetett hatástalan gyógyorokat vásárolja.

Kertészet.

Miféle gyümölcsfát ültessünk?

Írta: Kozma Miklós, áll. tanító.

Maholnap itt a gyümölcsfa ültetés ideje. Lelkembem felújulnak azok az utasítások és rendelkezések, melyeket a közigazgatás kibocsátott a községi faiskolák részére. A gyümölcsösökben és faiskolákban csaknem mindenfelé látom a rendelkezésben foglalt jó gyümölcsfajták szaporítását. Itt ott láttam is minta-gyümölcsösöket ezen jófajta gyümölcsfákból. És ez így is van jól!

Azonban fáj látnom azt, hogy csak az alma- és körtefélékből állítanak elő inkább minta-gyümölcsösöket s ezzel szemben a szilvafákat irtják; semmi kiméletet nem tanusítanak irántuk. A mi szilvás van, az is inkább erdőhöz hasonló, mint gyümölcsöshöz. Általában nagyon kevés gondot fordítanak az emberek a szilvára, pedig ám nem csekély jövedelmi forrása a szilva a mi vidékünknek s egész megyénknek. De mivel minden utánjárás nélkül is szaporodik, nő a földből és jó gyümölcsöt terem: talán azért nem becsüljük meg s azért is nem kezeljük mintaszerűleg? Pedig a jó az orrunk előtt van, csak nem látjuk.

Némely ember azt mondja, hogy elveszett a szilvatermés. Van is igaza; mert vannak szilvások, melyekben a fák tövén a földet soha ember fel nem ásta világteremtése óta. A földet a moha annyira benőtte, hogy azon a nap melege át nem hatolhat. Sűrűn hagyják s mindig csak felfelé nyesik fejszével úgy, a hogy érik s e miatt a fa még fiatal korában betegséget kap.

Nos! ily gondozás mellett nem csuda, ha szilva sem lesz s fü sem terem; vagy ha igen is, fel lehet irni a gyér szájakat.

Láttam azt, hogy a falusi ember megvette a szép alma- és körte-oltványokat a faiskolából. Haza vité, otthon a szilvafákból kicsapott (ki-vágott) hármát, négyet s azok helyére elültette. Az első évben mit se nőttek, azután is nagyon gyengén gyarapodtak. Némelyik kipusztult. Az atyafi meg panaszkodott, hogy nála nem él meg a fa s a mi oltvány megmaradt, az is csak „sinde-vésződik“ s nem terem.

Nem bizony, mert a földet nem készítette meg nekik s a nagy fák közé ültette, melyek árnyékot vetnek s a nap soha sem süthet rájuk. Pedig megkésztett föld és nap melege nélkül egy növény sem fejlődik. Épen ezért kell a földet megkésztíteni és a gyümölcsfákat egymástól meg-

határozott távolságra ültetni. Pl.: A fasorok távolsága 20—25 méter; az almafa távolsága 8—10 m., a körtefáé 7—8 m., a szilva, meggy, mandula 5—6 m., a dió-, gesztenyéé 14—18 méter.

Ha az emberek a földet jól megkésztetik a beültetendő új gyümölcsöshöz és a fák távolsági méreteit is szemelőtt tartják: akkor az általam ajánlandó gyümölcsfákat még a tavaszon elültethetik s fogadom meg nem bánják.

Ajánlom, hogy addig is, míg jobbat ültethetnének: ültessenek besztercei vagy „horgasmagú“ szilvafa csemetéket, mert ezekhez könnyen hozzá lehet jutni.

Ültessenek azért, mert a földmives embernek csaknem mindennapi kenyér és puliszka mellé való táplálék s még orvosság is. Aszalva sokáig el lehet tartani.

Ültessenek azért, mert a besztercei szilva a legkönnyebben értékesíthető és pedig nagyon keresett gyümölcs.

Ültessenek azért, mert még a mi várme-gyénkben nem láttam mintaszerűleg ültetett és tisztességesen gondozott szilvást. Holott még a mezőn is lehetne könnyen szaporítani, mert a szilvafa szereti a mi hegyes-völgyes vidékünket. Különösen a hol a tagosítás meg volt, az olyan helyekre nagyon is ajánlom. Lehet ültetni a mesgyék szélére, vagy egészen külön területre. Lehet a szilvafa csemetékéből élő gyeput is készíteni. A fája felhasználható különféle eszközök előállítására, épületnek, kovács-szénnek és tűzre.

Közgazdaság

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület

tenyésztés kiállítására az érdeklődők nagy részvételével folyt le Sz.-Keresztúron. A megyebeli jó hírnevű nagytenyésztőkön kívül megjelentek más megyékből Somogyi Albert, Béli László, br. Szentkereszty Pál, Gáspár József, gróf Teleki Arvéd szebbnél-szebb bikáikkal. Nagy tenyésztők 89, kistenyésztők 105 drb bikát hajtottak fel. Gróf Teleki Arnold bikái versenyen kívül voltak kiállítva. A kitűzött díjakat a következők nyerték: Az O. M. G. E. tiszteletdíját Sperker Ferenc „Dacos“ nevű bikája. 2. Somogyi Albert „Gyuri“ bikája 150 K. 3. Br. Kemény Béla „Tündér“ bikája 150 K. 4. Az E. G. E. díját 100 K Ugron Zoltán „Szarvas“ nevű bikája. 5. dr Gyarmathy Dezső „Pipás“ bikája 100 K. 6. Béli László „Attila“ bikája 50 K. 7. Br. Szentkereszty Pál „Jóska“ bikája 50 K. A kistenyésztők nyertesei: Burszán Sándor 100 K, Deák Gergely 100 K, Nagy Károly 80 K, Gyarmathy Lajos 60 K, Varró Lajos, Hann János 50—50 K, Benzédi Sándor 40 K, Buzogány Samu és Mátéfi Domokos 30 K, Fodor Mózes, Fazakas Ferenc, Tóásó Gergely 20—20 K. A községi bikákért Kányád 30 K, Felső-Rákos 25 K, Uj-Székely 20 K, Kis-Solymos 15 K, Erked 10 K. Tenyészűző elővezettetett 81 drb. Nyertek: László Domokos, Lőrincz Viktor 60—60 K, Csontos Mózes, Rákosi Balázs, Szentgyörgyi Lajos 40—40 K, Koronka György, Lőrincz Zsigmond, Bartalis Dénes 30—30 K, Pál György, László Péter 20—20 K, Borbély Mózes és Csont Mózes 15—15 K. A bírálatok lefolyta után bankett volt. Felkészöntőket mondtak: Hollaky Arthur Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterre és a román vendégekre, Ugron Zoltán az O. M. G. E.-re, Hlatky Miklós az E. G. E.-re. A román kormány kiküldötte a magyar-román barátságra stb. Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert táviratilag üdvözölték, melyre a miniszter következő távirattal válaszolt: „Méltóságos Hollaky Arthur főispán, gazdasági egyesületi elnök urnak Székely-Udvarhely. Fogadja méltóságod az udvarhelyvármegyei tisztelt gazdaközönség megbízásából küldött szíves megemlékezéséért őszinte köszönetemet s a kiállítás sikeréhez szerencsekívánataimat. Darányi Ignác, földmívelésügyi miniszter“.

Törvényszék.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járás-bírósnál a febr. 21- és 22-én megtartott tárgyalások következő elintézészt nyertek: Herman András zetelaki lakost lopás vétsége alól felmentették, míg ezzel kapcsolatosan Biró A. János ugyanoda való lakost sikkasztás vétségeért a bíróság 15 napi fogházra és politikai jogainak 1 évi tartamra való elvesztésére ítélte. Vajda János oroshgyéi lakost közcsend elleni kihágásért 20 napi fogházra és 10 K, esetleg egy napi elzárásra ítélték. Bakk Mózes kecsesi lakos pedig lopás vétségeért 1 napi fogházra ítéltetett. Biró Domokos id., máréfalvi lakos közcsend elleni kihágás vádjá alól; Szöcs Mátyás bethlenfalvi lakos pedig súlyos testisértés vétségének vádjá alól és Gábor Bizsi Imre máréfalvi lakos személyes szabadság megsértésének vádjá alól — ez utóbbi kettő vádelejtés folytán — felmentetett. Végül Berki Lajos máréfalvi lakos súlyos testisértés vétségeért 8 napi fogházra ítéltetett.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

E lap 7-ik számában egy „közérdekű“, de alólírottat különösen is érdeklő közlemény jelent meg: „A homoródjánosfalvi bíró levele“ czimvel és Benedek Mózes aláírással — válaszul mintegy az én megelőző cikkemre.

E lap igen tisztelt olvasóközönségének felesleges lesz fejtegetnem azt, hogy minő czélzattal volt írva az a nevem alatt megjelent cikk.

Abból ugyanis mindenki észrevehette (s észre is vette bizonyosan Benedek Mózsint kívül), hogy én nem a saját érdekemben írok s az én leg-sajátabb helyzetemet akarom festeni, hanem egy egész testület érdekében emelem fel szavamát s egy egész testület helyzetét akarom ecsetelni.

Ha B. M. egy kissé több értelmességet, vagy legalább is jó akaratot tanusított volna e kérdésben, akkor én is hasonló jó akaratú magyaráznom neki, hogy mik voltak a cikkem irására indító okok s még talán azt is megkísérelném, hogy kifejtsem előtte, miszerint bizony van és miért van sok okuk a jegyzőknek a panasza. De mivel B. M. cikkéből nemcsak a dolog megértésére szükséges értelmességet nem lehet kiolvasni (s ezt tőle jövőre sem lehet remélni) de még a legcsekélyebb jóakaratra s jóakaratu nyugodtságra sem következtethetők (sőt ellenkezőleg, annak támadó, gyanúsító, szinte vádoló hangjából érthetetlen rossz akaratra, gyűlöletre, irigykedésre van jogom következtetni), én a B. M. cikkével szemben a legnagyobb jóakarattal sem tehetek egyebet, mint első sorban is azt az ide igen is találó közmondást ajánlom ezzel a figyelmébe: „Ne sutor ultra crepidam“; a mi magyarául azt jelenti, hogy: Csizmadia! Maradj meg a kaptafánál, vagyis „kiki folytassa a maga mesterségét“. Megvagyok győződve ugyanis, hogy ha ezen közmondásban kifejezett tanácsot szem előtt tartja s a helyett, hogy „fogadatlán prókatoroskodnék“ megtanul „a maga háza előtt seperni“, sokkal több hasznot tehet a társadalomnak és sokkal kiválóbb gazda lehet belőle, mint a milyen irónak és itélő bírónak mutatta magát említett cikkében; és még egyet! ha a nyilvánosság elébe akar irni, előbb tanuljon helyes írást.

A mi pedig a dolognak személyes oldalát illeti, erre nézve még a következőket ajánlom figyelmébe B. M.-nek.

1. Nem az a koldus, a ki becsületes munkájáért — akár *duflán* is — felszámítja a díjat, hanem az, a ki meg nem szolgált adományokat szokott elfogadni — például „bizonyos 3 forintot“, azzal a külömbiséggel, hogy míg az „igazi koldus“ szerzeménye „mint alamizsna“ becsületes keresetnek nevezhető, addig az ilyen 3 frt felszámított szerzemények a „Judás-pénznél“ is szinte rosszabbak.

2. Egy állásban levő embernek, ki kötelességét pontosan teljesíti, nem oly könnyű uti-lapát kötni a lábára, mint egy ingó tárgynak, például egy „zekének“.

3. A mit mi jegyzők felsőbb hatóságainktól kérünk — az „nem zaklatás“, hanem annyira idő-

* Az e rovatban megjelent közleményeket díjtalanul közöljük, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

szert és méltányos kérés, hogy azt felsőbb helyeken is méltányolják. Azonban feltéve, de meg nem engedve, hogy „zaklatás” volna, ez esetben azt a zaklatott hatóság lenne jogosítva visszautasítani — de nem B. M. uram, kinek ehhez mi köze sincs. Erre nézve jegyezze meg B. M., hogy „quod licet Jovi, non licet Bovi” vagyis, a mit szabad Jupiternek, azt nem szabad az ökörnek.

Végül a mi B. M.-nek azon állítását illeti, hogy lakásom építésével községem pár ezer forint adósságot csinált, megjegyzem, hogy ez nem igaz, mert a valóban nagyon esinos lakásomat a község a képviselő testületnek egyhangu határozatából és készpénzzel építette, melyre minden lakosunk büszkén tekint. Adóssága a községnek egy fillér sincs — hanem igen is van, a legutóbbi leltár tanúsága szerint 484000 korona értékű tehermentes vagyona, ilyet pedig B. M., dacára, hogy a községi korcsma jövedelmét nagyszórón értékesítette, fel nem mutat s nem is fog felmutatni.

B. M. cikkének többi részére — az elől említett okból, nem találok érdemesnek válaszolni.

Darócson, 1902. február 25-én.

Kellő tisztelettel:

Török Lajos,

községi jegyző.

Szerkesztői üzenetek.

Tudósítóink figyelmébe. Lapunkat rendszeresen péntek délután 4 órakor zárjuk. Aktuális cikkeket és hosszabb hírközleményeket tehát már esütőrtökre kérünk. Rövidebb dolgozatokat pénteken is elfogadunk.

Vidéki. Nagyon helyesen tette, hogy kollégáját a tudósítás sürgős beküldésére felkérte. Mi a legcsekélyebbnek látszó társadalmi, gazdasági s bármely jó irányú falusi mozgalmat is örömmel üdvözljük. De ha senki sem hozza tudomásunkra az egyes helyeken történeteket — természetesen mi sem tudhatjuk azokat.

P. Gy. Jövőre gyűlés után egy-két napra kérjük a tudósítást, mert hetekkel ezelőtt megtörtént dolgokat nem közölhetünk.

Sz. K. N.—g. Nemesak méltányosnak, sőt feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy vezető szerepre hivatott embereinket az igazságnak megfelelően közönségünknek bemutassuk. Köszönet.

F. Sz. L. Budapest. A kért műveket rendelkezéssel helyeikre juttattuk, mint szives küldeményt és ajándékot részéről. Köszönet és üdvözlés!

S. M. E. Szives tudósítását köszönjük. Teljesen osztjuk nézeteit. A szikulusoknak nehezen lehet valami jó dolgot fejükbe diktálni s különösen olyant, amiért kevesebb pálinkát kellene fogyasztani.

B. F. Bibarcfalva. Maga a tanító oklevél, az 1889. évi VI. t.-cz. 32. §-a szerint, egyévi önkéntességre még jogot nem ad. Azonban nemesak a tanítók, de a tanítóképzőintézetek tanítójelöltjei is — előzetes kérelmükre — a póttartalékba osztandók.

Hivatalos rész.

Könyvkötőseged körzése. 10. 94,848/1901. B. M. számú körrendelet. A hatóságok figyelmének felhívása egy horvát illetőségű kolduló csavargótól a községek részéről szokásos segély megtagadása tárgyában. Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak és a Budapest székesfővárosi államrendőrség főkapitányának. A Horvát—Szlavon—Dalmát országos kormányzat mult évi augusztus hó 17-én 57,498. szám alatt kelt átirata szerint Stern Alfons Mária zágrábi születésű és ugyanoda illetőségű könyvkötőseged, 39 éves, római kath. vallású, alacsony termetű, világos barna haju és szemöldökű, hosszukás arcú, kékes szürke szemű, rossz fogakkal bíró, néha mint állatseregleti cizruszi szolgál, de legtöbbször munkanélkül szokott csavarogni, miközben idegen községektől segélyeket szokott illetőségi községe terhére kicsalni. Felhívom ennél fogva a czimet intézkedjék az iránt, hogy a nevezettnek a községek (főváros) részéről semmiféle segély ne nyújtassék és esetleg illetőségi községébe tolonczoltassék. Budapest, 1902. évi február hó 10-én. A miniszter meghagyásából: Dr Sélly s. k., miniszteri tanácsos. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 2581/902. alisp. Mindhárom főszolgabírónak, Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Fenti magas miniszteri rendeletet további

eljárás, illetve alkalmazkodás végett kiadom. Székely-Udvarhelyt, 1902. február hó 22-én. Alispán helyett: Gróf Lázár, főjegyző.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 2576., 2773., 2729., 2827., 2962., 3160—902. alisp. sz. Székely-Udvarhely, város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy az Agyagfalva község szarvasmarha állományában szörványosan uralgott lépfene megszűnővén, az udvarzárlat feloldatott. Homoród-Almás község ló-állományában pedig a rühkór járványos jelleggel; Fiafalva közs. juh-állományában a rühkór szörványosan; Benczéd község ló- és juh-állományában a rühkór szörványosan fellépett és az ezekre vonatkozó zárlatok elrendeltettek. Szentegyház-Oláhfalva község sertés-állományában a szörványosan uralgott sertésvesz megszűnt és az udvarzárlat feloldatott. Végül Parajd község sertés-állományában a sertésvesz szörványosan fellépvén, az udvarzárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1902. febr. 27-én. Alispán helyett: Gróf Lázár, főjegyző.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közli a kiadóhivatal.

Egy fedeles hintó teljesen új kitértő gyártmány, olcsó áron eladó. Bővebbet: Tibád Ignác fűszerkereskedőnél. 2—5

Bérbeadó vendéglő. Székely-Udvarhelyt a korona vendéglő folyó év április 24-től kiadó vagy esetleg örök áron eladó. Értekezhetni Gáspár Sándor tulajdonosnál.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Sz. Keresztur.

Kitűnő minőségű friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

Kiadó lakás. A szombatfalvi utcában. Miskolczy Károly üg y v é d n e l az emeleti lakrész, mely 3 szoba, konyha, kamra és a szükséges mellékkelhelyiségekkel bir — 1902. április 24-től kezdődőleg kiadó.

Kiadó lakás. Egy négy szobás, konyhával s hozzátartozó mellékkelhelyiségekkel, külön udvarral bíró lakás kiadó Zengliczky Károlynál, Attila-utca.

Irnokot, szép írásu gyors munkást, ki irodákban dolgozott, vagy kereskedelmi képzettséggel bir s lehetőleg németül is tud, — írásbeli ajánlkozás, fizetési igényei közlése alapján — azonnali belépésre elfogad: Konez Armin. Helyt.

Boreladás. Balavásári és küllőmenti finom, valódi új- és ó-asztali borok kaphatók — 17—20 forintjával 1 hecto, 500 hectoliterig — Balavásáron Dr Hersch Jakabnál. 1—10

Hirdetések.

Sz. 798—902 szb.

Pályázati hirdetmény.

A fiatfalvi körjegyzői körben 400 korona évi javadalmaszással a községek terhére egy segédjegyzői állás rendszeresítettven, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmüket folyó évi márczius hó 5-ig hozzám adják be. A később beérkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Székely-Keresztur, 1902. február hó 15-én.

2—2

GÁLFY KÁLMÁN, főszolgabíró.

Haszonbérbe adó tagosított birtok.

Nagy-Galambfalván Udvarhely megyében országút mentén vasut, posta, távirda állomással bíró, 700 holdnyi, üzemtervvel 4 vagy 6 kövü vízi-malommal, 3 vagy 6 évre Fundus Instrukussal, azonnal vagy áprilisba átadva Nagysóyosi Konez Armin gyógyszerész Székely-Udvarhelyt. Erdély.

A székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyző pénztár igazg. elnökségétől.

140—1902. sz.

Meghívás.

A székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyző pénztár

IX-ik évi

rendes közgyűlését

1902. márczius hó 9-én, határozatképtelenség esetén pedig 1902. márczius hó 16-án délelőtt 11 órakor tartja meg az iroda helyiségében, melyre a közgyűlési tag urak ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági évi jelentés és a jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési tag kiküldése
2. Zárszámadás előterjesztése, felügyelő bizottsági jelentés és a felmentvény megadása iránti határozat
3. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.
4. Netáni indítványok, melyek azonban 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg beadandók.

Sz. Udvarhelyt, 1902. február hó 20-án.

Az igazgatóság.

A legjobb minőségű vetőmagvak.

Schlosser

Vilmosné

fűszerkereskedése a „Szerecsenhez”
Székely-Udvarhelyt.
(Kőkereszt-tér).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hogy a helyi piaczon egy

fűszerkereskedést nyitottam.

Jól berendezett raktáramat felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét. — A fűszerszakmába vágó összes cikkekben, u. m.: legfinomabb czukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított kólaj, a legfinomabb minőségű lisztek minden számban. Ugyazintén mindennemű fejtők és fonalak stb., stb.

Az összes cikkek a legolcsóbb napi árban kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

3—5 kiváló tisztelettel:
Schlosser Vilmosné.

Szolid és pontos kiszolgálás.

BAR

Aján mebe a (mellett) és n. k.

A le sebb izlés gyorsaság jutányo gyermeke támaszkod megrende

Hozai i

ALL

Székely

Álla

legjobba

KO

Haszná kijavit vitel

Vidéki me

bizások is

leggyorsab

teljesített

Egyszer

levélbeni m

keresések

azonnali ki

ritő tájéko

adatik.

Szolid és f

lösség mel

munka

BARTHA ANDRÁS

czipésmester
SZÉKELY-UDVARHELYT,
Kossuth-u. 21.

→ (Zálogház mellett.) ←

Ajánlja a n. e. közönség szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett **férfi- és női**

készcipő-raktárát
és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekek cipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. e. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri. 44-52

Hozai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

Kovács-mester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart
legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavít a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

Építések.

→ → építkezéseket

és **tervezéseket**, valamint költségelőirányzatokat teljesen szak-szerűen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal 42-52

Videki megbízások is a leggyorsabban teljesíttetnek.

Egyszerű levélben megkeresésekre azonnali kimerítő tájékozási adatok.

Szolid és felelősség melletti munka.

Vladár Ferencz

építő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombafalvi-utca, saját házában.

==== Jutányos árak. ====

Templomjavitásokat, oltártervezeteket s minden eszákmba vágó dolgokat pontosan elkészít.

A Székelykeresztur-köri „Önsegélyző Népbank”

XXX-ik

rendes közgyűlését

Székely-Kereszturon, 1902. évi márczius hó 16-án, délelőtt 9 órakor saját helyiségében tartja meg, melyre a tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvet hitelesítők választása.
2. Jelentés az 1901-ik üzletéről.
3. Zárszámadás és mérleg előterjesztése, a felügyelő bizottság jelentésével.
4. Mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés az igazgatóság s felügyelő bizottságra nézve
5. Az igazgatóság előterjesztései a késedelmes betevőkre s kamatlábokra nézve.
6. Indítványok.

Székely-Kereszturon, 1902. február 26.

Az igazgatóság.

Szám. 791—1902. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1901. november 30-án 36766. I. M. szám alatt elrendelte, hogy Homoród-Karácsonfalva község részleges tkvi átalakítási ügyében a munkálat kiegészítése képen az oklándi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatósághoz tartozó nevezett község telekjegyzőkönyveiben fölvev mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1899. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényezikkek a

tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitése fogantositassék.

E czélből a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. április hó 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezményétől is elesnek és

3. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, avagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlesztengedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságtól.

Okládon, 1902. február 14-én.

1—3

KONCZ KÁROLY, kir. albiró

A közelgő husvétii ünnepekre

ajánlom a nagyközönség szives figyelmébe jól felszerelt **fűszer-, anyag- és csemegeáru üzletemet.**

Aradi liszteket a mostani beszerzési áron jóval olcsóbban számíthatom.

Nemkülönbben szives figyelmét bátor leszek felhívni alant felsorolt kávéáramra is:

I. sz. kávé	3 kgr.	vételnél	1:10,	1 kgr.	vételnél	1:20
II. „ „	3 „	„	1:30,	1 „	„	1:40
III. „ „	3 „	„	1:50,	1 „	„	1:60
IV. „ „	3 „	„	1:70,	1 „	„	1:80
V. „ „	3 „	„	1:90,	1 „	„	2:00
Egész f. Cuba	3 „	„	2:15,	1 „	„	2:20

Továbbá gazdasági vetőmagvak; áll. ólomzárolt **Mauthner-féle kerti- és veteménymagvak.** Legfinomabb **vérbélü narancs, Carfiol, friss pityóka, időszakai zöldségek** mindig kaphatók, a **legjutányosabb napi árakon**

A mélyen tisztelt nagyközönség szives látogatását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Sterba Ödön.

Kassai, Szakács, Tamás és Kézsmárky

sziogyártó-üzlete

Székely-Udvarhelyt (Bethlen-utca).

Raktáron tartunk minden szakmánkba vágó iparcikkeket, u. m.: mindennemű szijjak, ostorok és lószerszámokat, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Készítvényeink jóság, tartósság és csinoságban teljesen versenyképesek.

Sok éven át szerzett tapasztalataink és megfelelő üzlet-tőkebefektetésünk folytán azon helyzetben vagyunk, hogy t. vevőinknek **csinos és tartós árut, minden versenyt kizárván jutányos árban** szolgálhatunk. Javításokat pontosan és azonnal teljesítünk.

Jelszavunk kevés haszon, nagy forgalom.

Videki megrendelések azonnal teljesíttetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel:

Kassai, Szakács, Tamás és Kézsmárky

sziogyártók Székely-Udvarhelyt.

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMÜBÁDOGOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: toronyfedés, házfedés, cseka fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádogos munkák, fürdő kádak, bázi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szoliditásáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér

29—30 tisztelettel:
BERKECZY LAJOS bádogos mester,
Székely-Udvarhelyt.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller**

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik kőszvénynek, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” végjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csasz. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Raktár: Nagyselymosi **Koncz Ármin** gyógyszerésztára Székely-Udvarhelyt. 11—29

Épület- és butorasztalos.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Közégségi jegyzői és bírói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (Saját

42—53

házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászba vonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárhonnant szállíttat. Raktárt tart fa- és érc-koporsókból, szemfödelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyászkelekből mindig nagy választékkal. Uj gyászkecsik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Főelve: olesó és pontos kiszolgálás. 8—52

Házeladás.

A Király-utczában, a régi neveldekeri helyén levő házastelek szabadkézből örök áron eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt **Kovács Dániel**, tanár.

„SINGER” varrógépek

legnagyobb választékban

Tibád Ignác

fűszerkereskedésében Székely-Udvarhelyt (Alsó-piacztér) kaphatók részletfizetésre is. — **Nagy raktár** finomított varró-gépolajból, géptűkből, olajozókból és a géphez szükséges összes kelekből. 7—12

Hirdetés.

A véczkei róm. kath. templom 3435 korona erejéig kijavittatik. E munka keresztülvitelére a versenyárgyalás folyó évi márczius 10-én — hétfőn — d. e 8 órától Véczkén, a plébánián tartatik meg, hol a vonatkozó tervezet ad lig ott hármikor betekinhető.

A versenyben csak azok vehetnek részt, kik az előirányzott összeg 5 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékben leteszik.

VERESS LAJOS s. k.,
2-2 ker. esperes.

A „székely emberhez” Székely-Udvarhelyt.

Tibád Ignác

fűszerkereskedése Székely-Udvarhelyt (Alsó-piacztér).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszerkereskedést

nyitottam. — Jól berendezett raktáromra felhívom a n. é. közönség becses figyelmét. A fűszer-szakmába vágó összes cikkekben u. m.: a legfinomabb czukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított köolaj. Asztalosok részére a szükséges összes festék, lenolaj-kenczék és mindennemű ecsetek stb. — A világhírű aradi lisztek minden számban.

A tenti cikkeknek a legolcsóbb napi árak szerint árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

Tibád Ignác.

12—11

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó.
Kapu-u. 47-49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék szalon-és futó szőnyegekben. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szövetekben.

O

Kezeskedik kitünő minőségű, rendkívüli olcsó árak mellett. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

R

52—41